

Europa Nostra - Sverige

ÅRSREDOVISNING 2020

Verksamhetsberättelse 2020

Styrelse och styrelsemöten

Styrelsen för den ideella föreningen Europa Nostra - Sverige, har bestått av ordföranden Tina Wik samt de fyra ledamöterna Kersti Berggren vice ordförande, Barbro Mellander sekreterare, Cecilia Sagrén kassör och Carl von Essaen. Adjungerade styrelsemedlemmar har varit Gunnar Almevik.

Under 2020 har fyra styrelsemöten inkl ett konstituerande hållits via zoom, den 27 januari, 2 juni, 19 augusti och den 22 oktober (konstituerande). Däremellan har styrelsen haft intensiv mail-växling med bevakning av Corona-pandemin och dess påverkan på arbetet inom EN – Sverige. Fysiska möten har endast skett i januari och ett planerades till mars. Det ställdes in liksom det planerade årsmötet samma månad.

Årsmötet 2020

Årsmöte utan tema som brukligt då det var ett zoom-möte den 22e oktober. Deltagare var fler än tidigare med närmare 20 personer.

Till årsmötesordförande valdes Pehr Michael Sällström och till mötessekreterare Barbro Mellander.

Till justeringsmän förutom ordföranden valdes Carl von Essen och Gunnar Almevik.

Till ordförande i föreningen för ett år valdes Tina Wik (omval).

Till styrelseledamöter för två år valdes Barbro Mellander (omval) och Cecilia Sagrén (omval).

Gunnar Almevik avstod från sin styrelsepost till Kersti Berggren som valdes för ett år, som täcker in Gunnar Almeviks andra år.

Carl von Essen kvarstod i styrelsen då han valdes året dessförinnan för en period på 2 år.

Till revisorer för ett år valdes Ann Charlotte Backlund (omval) och Lena Simonsson (omval).

Till ledamöter i valberedningen för ett år valdes Pehr Mikael Sällström (omval och sammankallande) och till dess övriga ledamöter Hélène Hanes (omval) och Åsa Ahrlund (omval).

Vid det efterföljande konstituerande mötet med styrelsen utsågs Kersti Berggren till vice ordförande, Barbro Mellander till sekreterare, Cecilia Sagrén till kassör och till

adjungerande styrelsemedlem utsågs Gunnar Almevik.

Verksamhetsberättelse Europa Nostra Sverige 2020

Nationellt

Årsmöte 2020 och temakväll hösten 2020

Årsmötet var ursprungligen planerat till den 25e mars med efterföljande föreläsningar under temat *Från yxa till sickel*, med tre föreläsare. Dessa var Karl-Magnus Melin, Robin Gullbrandsson och Vincent Reed. Samtliga skulle presentera olika aspekter på träarvet och Karl-Magnus Melin det projekt som fick ett Europa Nostra pris hösten 2019. Allt material gick ut i tid och flygbiljetter till Vincent Reed var inköpta, men så slog coronarestriktionerna till och i det längsta trodde vi att ett nytt datum i slutet av maj skulle fungera. Slutligen fick vi tänka om helt och hållet och dela upp årsmötet och temakvällen till två olika tillfällen under hösten. Årsmötet blev ett zoom-möte den 22a oktober och temakvällen reducerades till två föreläsningar den 3e december. Dessa två föreläsningar gavs av Vincent Reed, som höll sin planerade föreläsning om bl.a trärestering på Kensington Palace, London och Gunnar Almevik, som berättade om sin expedition på uppdrag av Riksantikvarieämbetet för att dokumentera och göra en tillståndsbedömning av lämningarna på Antarktis. Eftermiddagens två föreläsningar täckte således in restaureringsproblematik över en ansenlig bredd. Gunnar Almevik berättade om Antarktis, dit en svensk-argentinsk forskargrupp, CHAQ2020, åkte i januari 2020. De studerade de historiska lämningarna av den första svenska Antarktisexpeditionen som genomfördes 1901–1903, under ledning av Otto Nordenskjöld. Vincent Reed berättade om restaureringen av Christopher Wren's 1600-tals träpaneler i Kensington Palace och andra restaureringar av avancerade träarbeten i byggnader av stor historisk betydelse.

Det blev en stor uppslutning till denna temakväll, 38 deltagare, med långa diskussioner, framförallt om hantverkets betydelse för kulturarvet, i synnerhet kulturarvet av trä. Dacapo's roll diskuterades samt vilken roll det har för en kvalitativ vård och underhåll, då dessa frågor hade direkt koppling till både Vincent Reed och Gunnar Almevik.

Upprop till skydd för det byggda kulturarvet

Europa Nostra Sverige var en av tio organisationer som startade *Upprop Kulturarv* under 2019. Den 9 mars 2020 genomfördes seminariet *VÄRNA KULTURARVET* med

särskilt fokus på att ta tillvara kulturmiljövärden i planeringsprocessen. Uppslutningen var mycket god, men all fortsatt verksamhet under 2020 har fått ställas in p g a Covid19 pandemin.

Betänkandet Modernare byggregler (SOU 2019:68)

Europa Nostra Sverige lämnade den 15 maj ett yttrande över betänkandet Modernare byggregler. I yttrandet pekade Europa Nostra bland annat på att PBL är den lag vars tillämpning har störst inflytande över det samlade byggnadsbeståndet, att det hanteras varsamt och med respekt för dess kulturvärden. Utredningen var helt inriktad på PBL som en lag som reglerar nybyggnation.

Vattenhistoriskt Nätverk

Europa Nostra - Sverige har fortsatt deltagit i det Vattenhistoriska Nätverket (VhN) som arbetar för att kulturmiljö betraktas på samma sätt som naturmiljö vid förändringar av våra vattendrag. Det gäller arbetet med vattenmyndigheternas nästa generation av förvaltningsplaner och möjligheterna att klassa vattendrag som Kraftigt Modifierade (KMV), av vilket följer enklare miljöprövning. VhN följer också den planerade utrivningen av dammanläggningen i riksintresset Järle kvarn.

Hemsidan

En ny hemsida för Europa Nostra Sverige har utarbetats och togs i bruk under hösten 2019, i samband med European Cultural Heritage Summit i Paris 27 – 31 oktober. Arbetet genomfördes av styrelsen med hjälp av en konsult för de tekniska delarna av arbetet. Hemsidan tar upp nyheter om Europa Nostras och Europa Nostras verksamhet, berättar om organisationens historia och ger stort utrymme åt European Heritage Award/Europa Nostra Awards. Genom hemsidan kan medlemmar finna riktat material om kommande och tidigare aktiviteter. Hemsidan är självklart upplagd för att passa för datorer, läsplattor och mobiler.

Internationellt

Councilmöte under 2020

Europa Nostra hade planerat två Council-möten under året, ett i Bryssel i maj och ett i Krakow i november. Båda ändrades till Zoom-möten på grund av Corona. Det ena hölls den 11e maj och det andra den 7e december. Möten blev koncentrerade informationsmöten med genomgångar av sedvanliga rapporter, kontakter med EU samt ekonomiska rapporter. Europa Nostra har dock genomfört en undersökning av hur Coronapandemin drabbat kulturarvet samt anställda inom denna sektor. Resultatet finns på ENs hemsida.

Summit 2020

Årets Europa Nostras Summit hölls som allt annat digitalt. Detta gav dock möjlighet för alla att medverka, något som i normalfall kräver resa till orten där evenemanget arrangeras, samt deltagarkostnader. Summit delades upp i två tillfällen, ett för endast General Assembly, som hölls den 19e oktober och en speciell kväll för Awards ceremonierna. Den hölls kvällen den 10e november. Inga svenska pristagare mottog någon award 2020.

European Heritage Awards/Europa Nostra Awards

Europa Nostra styrelsen arbetar aktivt med att uppmuntra intressanta projekt eller arbeten till EN Awards. Förra året glädde vi oss åt att restaureringen av tiondeboden vid Ingatorps kyrka belönats med en award. Prisutdelningen skedde i samband med Summit i Paris i slutet av oktober 2019. Vi hann inte arrangera något nationellt symposium i samband med en prisceremoni innan Corona-restriktionerna infördes. Det planeras ske 2021. Under 2020 har tre awards-ansökningar från Sverige gått vidare till slutlig bedömning. Dessa kommer att evalueras av EN-Sverige med utlåtande som skickas till juryn i Haag.

Nordiskt samarbete under 2020

Fortsättningen på det nordiska samarbetet har pågått intensivt under sommaren och andra halvan av 2020. Under försommaren blev det klart att projektet fått en ansvarig för information på en gemensam digital plattform. Plattformen är kopplad till den norska Europa Nostra

hemsidan, [wwwhttp://www.europanostra.no/](http://www.europanostra.no/) och hittas under rubriken *Youth for Cultural Heritage*. Samtliga projekt som ingår i detta program kommer att beskrivas här!

Projektet fick även en projektledare, Kati Nurmi, och stödperson, Hanna Lämsä, från Association of Cultural Heritage Education in Finland. Projektets finansörer, utöver lokala bidrag inom respektive land, är Nordisk kulturfond och Museiverket i Finland. Finland har fyra pågående projekt, Estland ett, Island ett, Norge fyra medverkande skolor och Sverige en som påbörjades i augusti och pågår till maj 2021. Projektdeltagare från samtliga deltagande skolor, lärare och elever, kommer att avslutningsvis delge sina erfarenheter av projektet via ett frågeformulär, som ska ligga till grund för en slutrapport. Därutöver kommer varje land att sammanställa och analysera projektet efter att de avslutats i maj/juni. Slutrapporten ska vara inlämnad till Nordisk kulturfond sista augusti.

Det svenska projektet är ett samarbete mellan Europa Nostra Sverige, Katarina skola samt Katarina kyrka som belönades med ett Europa Nostra Award 1996. Eleverna i klass 8 kommer att integrera kulturarvsfrågor kopplade till Katarina kyrka i de olika undervisningsmomenten under året. Det gäller historia, kulturarv, svenska, teckning, närgeografi mm. Elevernas arbetet dokumenteras kontinuerligt av en yrkesfotograf och Europa Nostra Sverige kommer bidra med stöd inför slutdokumentationen som ska presenteras på den digitala plattformen.

Europa Nostra Sverige har träffat de ansvariga lärarna för årskurs 8 på Katarina skola, Sofia Lennman och Sara Törneman, vid tre tillfällen. Vid det senaste tillfället fotodokumenterades projektet, så långt det hunnit då. Därutöver håller den nordiska gruppen kontinuerliga zoommöten där rapportering från de olika länderna sker samt gemensamma frågor diskuteras. Dessa var till att börja med var 14:e dag (7, 23 och 30 september) för att sedan glesas ut till en gång i månaden, (5 oktober, 10 november och 8 december). Den 6 december genomfördes ett Webinar då även samtliga lärare var inbjudna att delta.

Det som kvarstår att gemensamt diskutera är hur slutresultatet ska läggas upp på den gemensamma plattformen och hur eleverna i de olika skolorna ska få en gemensam genomgång av projekten! Ett avslutningsseminarium planeras till slutet av maj med samtliga deltagare, fysiskt samt digitalt. Deltagande skolelever ges möjlighet att på plats eller via länk, beskriva sina arbeten och erfarenheter. Då ges även möjlighet för eleverna från de olika länderna att samverka.

Svenska medlemmar

EN-S arbetar aktivt med medlemsrekrytering och stöttar kansliet i Haag med svenska medlemskontakter och ajourhållningen av kontaktuppgifter.

Totalt bestod den svenska medlemskåren i slutet av 2019 av 15 medlemsorganisationer (Member Organisations) samt 13 enskilda medlemmar (Individual Members).